

Dosarul nr.2r-298/22

2-21076926-01-2r-07062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Lavric)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Belaia Irina împotriva lui Belîi Ghenadii cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel înaintată de Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 17 mai 2021, Belaia Irina a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Belîi Ghenadii cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Belaia Irina împotriva lui Belîi Ghenadii cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori. A fost modificat cuantumul pensiei pentru întreținere a copiilor minori stabilit prin hotărârea din 06 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-3057/2017 și s-a încasat de la Belîi Ghenadii în beneficiul Irinei Belaia pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, în mărime fixă de 2 000 de lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data adresării în instanța de judecată – 17 mai 2021 și până la atingerea majoratului de către copii.

S-a încasat de la Belîi Ghenadii în beneficiul Irinei Belaia cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 100 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei, în total suma de 3 100 de lei, în rest pretenția a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Belîi Ghenadii în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 440 de lei.

S-a permis ieșirea din țară a copiilor minori XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, fără acordul tatălui Belîi Ghenadii.

La 05 ianuarie 2022, Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond (f.d. 90).

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Belaia Irina împotriva lui Belîi Ghenadii cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori, ca depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 22 aprilie 2022, Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, repunerea în termen cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului, cu citarea participanților la proces.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru i-a fost comunicată la 13 decembrie 2022, și astfel consideră că s-a încadrat în termenul legal de 30 de zile de depunere a apelului.

Astfel, apreciază încheierea contestată ca fiind neîntemeiată și emisă prin derogare de la prevederile legislației naționale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la 07 iunie 2022, prin scrisoare de însoțire nr. 2r-298/22 (f.d.122) și a fost recepționată la 15 iunie 2022, conform avizului de recepție nr. DS8006920292AS, de către reprezentantul intimatei, Belaia Irina, avocatul Dorian Pîcălău (f.d. 122) și de către Belaia Irina la 16 iunie 2022, conform avizului de recepție nr. DS8006920288AS (f.d.123).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 07 aprilie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 aprilie 2022, în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Belaia Irina împotriva lui Belîi Ghenadii

cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori, a fost pronunțat la 01 decembrie 2021 (f.d.86).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel depuse de către Belii Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 decembrie 2021, ca fiind depusă peste termen, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Belii Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, la data de 05 ianuarie 2022.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel declarată de Belii Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen (f.d. 105-108).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 01 decembrie 2021 (f.d. 86), însă cererea de apel a fost depusă de către Belii Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei, la data de 05 ianuarie 2022 (f.d. 92).

Colegiul reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, postulat inserat în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Astfel, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 01 decembrie 2021, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 02 decembrie 2021.

În context, instanța de apel justificat a reținut că apelantul Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei a declarat apelul peste termen. Or, recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, alegațiile aduse de către recurent nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelantul/recurent a fost citat pentru ședința primei instanțe (f.d. 35). Mai mult potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 89), apelantul a recepționat copia dispozitivului hotărârii la 13 decembrie 2021. Or, în aceste circumstanțe, este evident că recurentul a avut posibilitatea de a depune cerere de apel în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, iar după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, cererea de apel poate fi suplimentată.

La caz, recurentul abia la data de 05 ianuarie 2022, a înregistrat unica cerere de apel, doar că a fost depusă în afara termenului de 30 de zile stabilit de legiuitor. O altă cerere anterior, în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, apelantul/recurentul nu a înaintat.

Alegația recurentului precum că, hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru i-a fost comunicată la 13 decembrie 2022, și astfel consideră că s-a încadrat în termenul legal de 30 de zile de depunere a apelului, nu justifică omisiunea sa de a se conforma prevederilor legale.

Subsecvent, Colegiul conchide că, nu au fost determinate anumite circumstanțe ce ar justifica calcularea termenului de depunere a cererii de apel de la primirea hotărârii și nu de la pronunțarea dispozitivului acesteia, în condițiile în care recurentul, nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult, la 13 decembrie 2021, acesta deja cunoștea despre existența hotărârii contestate deoarece, potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 89), Belîi Ghenadii a recepționat copia dispozitivului hotărârii la 13 decembrie 2021.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reiterează că, apelantul/recurent la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

În continuare, Colegiul relevă că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Drept urmare, instanța de apel corect a reținut că apelantul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, precum și nu a invocat niciun motiv plauzibil ce ar justifica omiterea termenului.

Astfel, în corespundere cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, care, la caz, a fost pronunțat la 01 decembrie 2021, ceea ce denotă că instanța de apel întemeiat a conchis că apelul a fost declarat peste termen.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Adițional, Colegiul învederează că, nu poate fi pretinsă nerespectarea de către instanța de apel a prevederilor legale, în situația în care apelantul/recurent a ignorat atât obligațiile, cât și drepturile sale procedurale.

Mai mult, apelantul/recurent nu a fost lipsit de posibilitatea de a beneficia de pârghiile legale întru realizarea dreptului la o cale de atac eficientă, în situația în care însuși apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, iar alegațiile aduse în recurs nu pot fi reținute în justificarea omiterii

termenului, precum nici nu pot determina repunerea în termenul de declarare a apelului în sensul pretins.

Criticile aduse actului contestat cu referire la prevederile art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și art. 26 alin.(4) Cod de procedură civilă, sunt neîntemeiate, în situația în care instanța de judecată a creat condiții egale pentru toți participanții, inclusiv prin prisma normelor invocate de recurent, oferindu-le participanților la proces posibilitatea de a participa efectiv la proceduri și de a cunoaște de întinderea drepturilor sale, având în vedere că și legea este accesibilă și clară la acest capitol.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Belîi Ghenadii, reprezentat de avocatul Auzeac Serghei.

Se menține încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Belaia Irina împotriva lui Belîi Ghenadii cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat